

XVIII.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov om de færøske Landkommuners Styrelse.

(Afgiven af Landstingets Udvalg den 8de December 1871.)

Det ligger i Forholdenes egen Bestaffenhed, at Rigsdagen ved Behandlingen af Lovforslag vedkommende Færøerne maa tage et ganske særligt Hensyn til Lagtingets og de stedlige Myndigheders Erklæringer, og at disse, godkendte af Regjeringen, i Reglen maa være bestemmende for Rigsdagens Afgjørelse. Dette gjælder i væsentlig Grad det meget vigtige Anliggende, som det foreliggende Lovforslag tilfigter at ordne, nemlig en kommunal Selvstyrelse for Verne, idet Omfanget af den Kreds, indenfor hvilken en Sammenlutning af Befolkningen i fælles Interesse for fælles Anliggenders Røgt naturligen kan ventes at ville kunne komme tilstede, iblandt Andet væsentlig betinges af Beliggenheden af de beboede Steder paa Verne og de indre Samsfærdighedsforhold paa disse. Den færøske Gruppe med et Fladeindhold af tilsammen $23\frac{1}{2}$ Kvadratomil, altsaa kun lidt større end Holland, har en Befolkning af henved 10,000 Mennesker. Disse ere adspredte paa ialt 17 Der; men de 5 store Der, Suderø med 1,667, Sandø med 794, Vaagø med 986, Strømø med 2,807 og Østerø med 2,421 Indvaanere, danne dog naturlige, sammenhængende Delinger og udgjøre hver især med tiliggende Holme og Smaøer et Systsæl. Det 6te Systsæl, Norderø, der bestaar af en Gruppe tæt ved hinanden beliggende større Der foruden nogle mindre, med 1,227 Indvaanere, synes ligeledes at være henvist til at have fælles Samsfundsinteresser. Dog selv indenfor disse 6 Systsæler, hvoraf Landdistriktet paa Strømø, den største af Verne, danner 2 Præstegjæld og Fattigdistrikter, medens hvert især af de

øvrige kun udgjøre eet Præstegjæld og Fattigdistrikt, er Befolkningen adspredt i Sogne, mest bestaaende af mindre Samlinger af beboede Eiendomme, Bygdelag, i Nærheden af Kysterne. Men af Mangel paa Veie, og da Klipper sædvanlig opfylde Midten af Verne, have selv meget nærliggende Sogne eller Bygder mange Steder kun ringe indbyrdes Forbindelse. Af de saaledes spredt ved Kysterne liggende Sogne, af hvilke flere ere forenede i eet Præstegjæld, har et Antal af 10 Sogne hvert mindre end 100 Indvaanere og mindre end 20 Familier, og i de 31 andre Sogne er Beboernes Antal, imellem 100 og 300. Med Undtagelse af et lille Stykke Bei i Nærheden af Thorshavn findes ingen Veie anlagte for Kjørende. Skoler findes kun paa Steder; Børnenes meget tarvelige Undervisning fler sædvanlig i de enkelte Familier og kun hos de mere velstaaende ved en særlig antagen Lærer.

Efter Lovforslaget (§ 17) skal det nuværende Fattigdistrikt, Præstegjældet, opløses, og hvert Sogn i dette danne et særligt Fattigdistrikt; Forvaltningen i dette af Fattigvæsenet og af de øvrige kommunale Anliggender, som gennem den kommunale Ordning skulle skabes, navnlig Skolevæsen og Bevæsen, skal besørges af en Sognekommission. Tilsynet med denne skal føres af et Forstanderskab for Præstegjældskommunen, der vælger Sognekommissionen, stadfæster dennes Overlag over Sognets Indtægter og Udgifter og Forslaget til de Bidrag, der skulle opkræves til at bestridde Udgifterne; forfatter efter Sognekommissionens Forslag en Forsørgelsesplan for hvert Sogns